

AAN Minister van Volksgezondheid, Welzijn en
Sport
mw. drs. E.I. Schippers
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

DATUM 8 september 2015
ONS KENMERK z2015-00469
CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN 16 juni 2015
UW KENMERK

ONDERWERP adviesaanvraag Wet uitvoering antidopingbeleid

Geachte mevrouw Schippers,

Bij brief d.d. 16 juni 2015 vraagt u, gelet op artikel 51, tweede lid van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), het advies van het College bescherming persoonsgegevens (CBP) over een concept wetsvoorstel uitvoering antidopingbeleid. Met deze brief voldoet het CBP aan uw verzoek.

Hoofdpijnen wetsvoorstel uitvoering antidopingbeleid

In de Memorie van Toelichting (MvT, p. 2) wordt aan aangegeven het wetsvoorstel tot doel heeft privacyrechtelijke problemen weg te nemen door te voorzien in een publiekrechtelijke regeling voor de uitvoering van dat beleid. Het standpunt van WP 29 wordt onderschreven 'dat in het kader van dopingcontroles gegeven toestemming van topsporters voor de verwerking van persoonsgegevens niet aan het vereiste van 'in vrijheid gegeven' voldoet, vanwege de grote gevolgen (i.e. uitsluiting van deelname aan de betreffende wedstrijd of competitie) die een eventuele weigering zou hebben voor de betrokken sporter'. Door de Dopingautoriteit aan te merken als een zelfstandig bestuursorgaan, wordt beoogd de verwerking van persoonsgegevens van topsporters conform de Wbp plaats te laten vinden. Het wetsvoorstel voorziet eveneens in een basis voor de uitwisseling van gegevens tussen de Dopingautoriteit en een aantal andere bestuursorganen.

Beoordeling door het CBP

- Grondslag voor verwerking persoonsgegevens

Met het wetsvoorstel wordt beoogd te voorzien in een (wettelijk vereiste) grondslag in de zin van de Wbp voor de verwerking van persoonsgegevens door de Dopingautoriteit. Enerzijds wordt daartoe de Dopingautoriteit aangemerkt als een zelfstandig bestuursorgaan en worden in artikel 4 van het wetsvoorstel de taken van de Dopingautoriteit aangegeven. Anderzijds wordt in artikel 11 van het wetsvoorstel een wettelijke basis gecreëerd voor de verwerking van persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens, bij de uitvoering van die taken door de Dopingautoriteit.

Het CBP constateert dat door aanmerking van de Dopingautoriteit als zelfstandig bestuursorgaan er een grondslag ontstaat in de zin van artikel 8 onder e, Wbp voor de verwerking van

persoonsgegevens door de Dopingautoriteit, voor zover noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak opgedragen aan de Dopingautoriteit als bestuursorgaan. Het CBP merkt echter op dat in de MvT de onderbouwing van het publieke karakter van de taak van de Dopingautoriteit en het daarmee gemoeide publieke belang, niet altijd overtuigend en enigszins innerlijk tegenstrijdig plaatsvindt. Zo wordt weliswaar in de MvT aangegeven (p. 5) dat met dit wetsvoorstel en het aanmerken van de Dopingautoriteit de publieke belangen van 'fair play en gezondheid en privacy van sporters' worden gediend. De gebondenheid van de sporter aan dopingregels en het dopingcontroleproces wordt echter nog steeds (MvT, p. 7) aangemerkt als civielrechtelijk, voortvloeiend uit het lidmaatschap van de sportbond en/of de deelname aan een sportevenement. De Dopingautoriteit wordt nadrukkelijk gepositioneerd (MvT, p. 5) tussen overheid en de sport en (MvT, p. 3) het antidopingbeleid wordt aangemerkt als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van zowel de georganiseerde sport als de overheid.

Het CBP adviseert in de Memorie van toelichting nader te onderbouwen waarom de aan de Dopingautoriteit opgedragen taken een publiek(-rechtelijke) karakter hebben.

- Grondslag voor verwerking bijzondere persoonsgegevens

Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, zoals persoonsgegevens betreffende gezondheid, in de zin van artikel 16 Wbp door de Dopingautoriteit als bestuursorgaan kan geen beroep kan worden gedaan op een in artikel 21, 22 en 23 Wbp opgenomen uitzondering op het verbod tot verwerking van dergelijke gegevens. Derhalve moet in de bevoegdheid tot verwerking van dergelijke, bijzondere, persoonsgegevens door de Dopingautoriteit worden voorzien 'bij wet'. Daartoe moet kunnen worden onderbouwd dat die verwerking 'noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang'. Tevens moeten 'passende waarborgen worden geboden ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer' (ex artikel 23, eerste lid onder f, Wbp). In artikel 11, tweede lid van het wetsvoorstel antidopingbeleid is zo'n specifieke wettelijke grondslag opgenomen voor de verwerking van 'persoonsgegevens betreffende gezondheid' door de Dopingautoriteit bij 'de uitvoering van het dopingcontroleproces bij de betrokkene' en derhalve niet voor de overige taken van de Dopingautoriteit.

Het CBP merkt op dat in de MvT (p. 12) ter onderbouwing van de aanwezigheid van het met het bepaalde in artikel 11, tweede lid van het wetsvoorstel antidopingbeleid gemoeide zwaarwegend algemeen belang wordt volstaan met verwijzing naar 'het maatschappelijk belang dat wordt gehecht aan een dopingvrije sport'.

Het CBP adviseert om in de MvT de noodzaak van deze bepaling vanuit het perspectief van een aanwezig zwaarwegend algemeen belang nader en op overtuigende wijze te onderbouwen.

- Taakvervulling Dopingautoriteit

In artikel 4, eerste lid, wetsvoorstel antidopingbeleid staan de taken van de Dopingautoriteit. In het tweede lid is daarbij aangegeven dat de uitvoering van taken door de Dopingautoriteit geschiedt 'in overeenstemming met de Wereld Anti-Doping Code', voor wat betreft de taken op het gebied van 'uitvoering van het dopingcontroleproces', 'het geven van voorlichting over doping' en 'het verzamelen en onderzoeken van informatie, waaronder persoonsgegevens, over mogelijke overtredingen van een dopingreglement'.

DATUM 8 september 2015
ONS KENMERK z2015-00469

Het CBP merkt op dat door WP 29 ten aanzien van de WADA Code (en de bijbehorende 'International Standard Protection of Privacy and Personal Information') een fors aantal kritiekpunten kenbaar is gemaakt die zien op de proportionaliteit van de inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van sporters tijdens het dopingcontroleproces. Een ter zake door WP 29 aan de WADA verstuurd brief is als bijlage bij dit advies gevoegd. Het CBP constateert dat in de MvT geen aandacht wordt besteed aan die kritiekpunten van WP 29 en dat ook geen blijk wordt gegeven van een eigen toetsing van de proportionaliteit van inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van sporters die uit naleving van de WADA Code voortvloeien. Dit klemmt te meer nu door de WADA steeds is benadrukt dat het in de Code gaat om een minimum-niveau aan privacybescherming van sporters, die in nationale wetgeving kan en moet worden aangevuld. Gelet op de kritiekpunten van WP 29 op de WADA Code zal, om te voldoen aan de vereisten van de Richtlijn 95/46/EG en artikel 8 EVRM, in Nederlandse wetgeving ter zake van het dopingcontroleproces moeten worden voorzien in additionele bescherming van de persoonlijke levenssfeer van sporters.

Het CBP adviseert om in de MvT specifiek in te gaan op de door WP 29 op diverse punten aangegeven kritiek op de WADA Code, voor wat betreft de proportionaliteit en subsidiariteit van de gemaakte inbreuk(-en) op de persoonlijke levenssfeer van sporters. Tevens zou inzicht moeten worden geboden in de afwegingen om in nationale wetgeving af te zien van het bieden van betere, passende waarborgen voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van sporters.

- **Wettelijke grondslag voor uitwisseling persoonsgegevens**

In artikel 12, eerste lid wetsvoorstel antidopingbeleid wordt voorzien in een grondslag voor de verstrekking van 'gegevens' door de Dopingautoriteit aan het OM en het Staatstoezicht op de volksgezondheid. In het tweede lid van artikel 12 wordt voorzien in een grondslag voor de verstrekking van gegevens, met uitzondering van persoonsgegevens betreffende gezondheid, door het Staatstoezicht op de volksgezondheid aan de Dopingautoriteit. In de MvT (p. 9) wordt aangegeven dat uitwisseling van persoonsgegevens met de Douane ook mogelijk zal worden gemaakt, maar dat dit zal worden verankerd in de Algemene Douanewet.

Het CBP merkt op dat in de MvT de indruk wordt gewekt dat door de Dopingautoriteit uitsluitend met deze 'derden' persoonsgegevens zullen worden uitgewisseld in verband met de wettelijke taak van de Dopingautoriteit. Echter uit de in artikel 4, tweede lid, wetsvoorstel antidopingbeleid opgenomen verplichting voor de Dopingautoriteit om de taken uit te voeren in overeenstemming met de Wereld Anti-Doping Code, vloeien ook talrijke verplichtingen tot verstrekking van persoonsgegevens aan andere organisaties, waaronder andere nationale antidopingautoriteiten en sportorganisaties, voort.

Het CBP adviseert die verplichtingen te benoemen en te motiveren of c.q. in hoeverre de daarmee gemoeide verwerking van persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens, voldoet aan de vereisten van noodzakelijkheid vanwege een zwaarwegend algemeen belang en proportionaliteit en subsidiariteit om dat doel te (kunnen) dienen.

DATUM 8 september 2015
ONS KENMERK z2015-00469

Advies

Het CBP heeft bezwaar tegen dit voorstel van wet en adviseert u dit niet aldus in te dienen.

Hoogachtend,
Voor het College bescherming persoonsgegevens,

mr. J. K. O. Stamm
Voorzitter